

Senter for kunnskap
og likestilling

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
postmottak@bld.dep.no

Brev sendes kun pr e-post.

Steigen 15. oktober 2014

Deres ref. 13/4773

Høringsuttalelse – ny utvidet unntaksordning for fedrekvoten og mødrekvoten i foreldrepengeordningen.

KUN senter for kunnskap og likestilling (KUN) har følgende høringssvar til forslaget om ny utvidet unntaksordning for fedrekvoten og mødrekvoten i foreldrepengeordningen:

KUN foreslår at forslaget forkastes i sin helhet og at dagens ordning beholdes.

KUN vil først og fremst bemerke at forslaget slik det framstår klart strider mot ønsket om likestilte og likeverdige foreldrerettigheter for menn og kvinner. Særlig for selvstendig næringsdrivende og arbeidsledige slår de foreslåtte endringene svært ulikt ut for menn og kvinner. Barn trenger trygge familier med likeverdige, kompetente foreldre, dette gjelder både fars rolle som omsorgsgiver og mors som aktiv i arbeidslivet. En del kvinner vil få sitt økonomiske handlingsrom innskrenket ved å få sin arbeidstilknytning uthulet, og flere fedre vil miste verdifull tid med sine barn.

I langt de fleste tilfellene der man søker å overføre kvote fra den ene av foreldrene til den andre er det ikke så mye arbeidssituasjon som barnepasssituasjon som ligger til grunn. Med dagens ordning der barnehage har erstattet «dagmamma» og andre mindre regulerte former for barnepass, og opptak til og rett til barnehageplass er knyttet til én dato, kommer mange i en situasjon der man etter permisjonens første dels utløp faktisk ikke har barnepass. Det er mulig at en innsats for å legge til rette for gode og tilgjengelige barnepassordninger i større grad vil styrke familienes valgfrihet.

En generell bemerkning til punkt 4.1: «En del foreldre kan likevel ha problemer med å ta ut sin kvote pga arbeidssituasjonen, og regjeringen ønsker derfor å utvide adgangen til å overføre kvoten til den andre forelderens.» Som vi ser i punkt 3.2 er det i dag flere menn enn kvinner som tar ut graderte og utsatte foreldrepenger, og med den grad av fleksibilitet og valgfrihet som allerede er innarbeidet i regelverket kan vi ikke se at det faktisk sett innskrenker menns adgang til å ta ut foreldrekvote.

Kommentarer til de enkelte foreslåtte unntakskriteriene:

4.2.1 Sykdom. At kvoteeier selv skal ta stilling til om han eller hun oppfyller kriteriene, er derimot problematisk. Som erfaringene fra før innstramningen av rett til overføring i 2007 viser, er det stor uenighet og usikkerhet om hvordan regelverk skal praktiseres. KUN foreslår at unntaksadgangen videreføres som i dag. Videreføring støttes.

4.2.2 Arbeidsledighet. KUN leser dette som at en adgang til å overføre foreldrekvote til den andre av foreldrene uthuler bestemmelsen i Arbeidsmiljøloven om at man ikke skal diskrimineres i arbeidslivet for uttak av foreldrepermisjon. I tillegg kommer at bestemmelsen vil falle ulikt ut for menn og kvinner, da de færreste kvinner vil være aktivt jobbsøkende i barseltiden. Slik uthules fars rett til tid med eget barn ytterligere, da det vil kunne skapes forventning hos arbeidsgiver om at en nyansatt far vil søke sin permisjon overført til mor. KUN kan ikke se at et fleksibelt uttak av foreldrepermisjon vil virke negativt på en nyansettelse eller engasjement. Støttes ikke.

4.2.3 Arbeidsopphold i utlandet. Ingen kommentar.

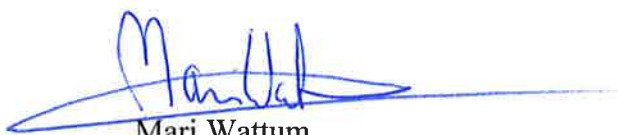
4.2.4 Selvstendig næringsdrivende. Som det framgår av utredningen er det svært usikre tall som ligger til grunn for forslaget, og de viser heller ikke noen stor forskjell på uttak av foreldrepermisjon hos fedre som er selvstendig næringsdrivende og fedre som er lønsmottakere. Om man likevel beholder unntaksregelen er inntektsgrensen en grei rettesnor. KUN oppfordrer heller departementet til å utrede ordninger som kan gjøre det enklere og mer attraktivt for både kvinner og menn som er selvstendig næringsdrivende å ta ut foreldrepermisjon. Støttes ikke.

4.2.5 Kvotemottakers arbeidssituasjon. KUN ser problemstillingen med arbeidssituasjoner som vanskeliggjør fortsatt amming, men ser ikke sammenhengen med ufrivillig arbeidsledighet, som er poengtert senere i avsnittet. Det framstår som meget underlig at mors arbeidsledighet skal utløse kvoteoverføring til mor, og at fars arbeidsledighet også skal utløse kvoteoverføring til mor? Å være aktiv arbeidssøker er en fulltids beskjeftigelse. Støttes ikke.

4.2.6 Gjennomføring av straff mv og varetektsfengsling. Støttes, begrenset til straffens varighet.

5.2 Departementet foreslår at overføringsordningene baseres på en tillitsordning, med egenerklæring. Dette vil være arbeidsbesparende for NAV, men det vil også føre til større sjanse for misbruk, bevisst eller ubevisst. Uklarhet, misforståelser og feil vil kunne ha store konsekvenser for familiene det gjelder. Særlig sett i sammenheng med de foreslåtte alternativene til kontrolltiltak (5.3.1 og 5.3.2) kan dette slå uheldig ut. Mens modellen foreslått i 5.3.1 kan slå uheldig ut for enkeltfamilier med krav om etterbetaling, er modell 5.3.2 i klar utakt med all annen lovgiving og praksis på området, og kan umulig fungere i praksis. Støttes ikke.

Med hilsen

Mari Wattum
Daglig leder